

چشم به راه دنباله‌داری باشید که از ماه هم درخشان‌تر است

در سال آینده قرار است ابردنباله‌داری از نزدیکی زمین بگذرد که در نزدیک‌ترین فاصله خود به زمین، حتی از ماه هم درخشان‌تر خواهد بود. این احتمالاً درخشان‌ترین دنباله‌داری است که در تاریخ بشر دیده شده است.

در سال آینده قرار است ابردنباله‌داری از نزدیکی زمین بگذرد که در نزدیک‌ترین فاصله خود به زمین، حتی از ماه هم درخشان‌تر خواهد بود. این احتمالاً درخشان‌ترین دنباله‌داری است که در تاریخ بشر دیده شده است.

مجید جویا: مجله نیوساینتیست در سلسله گزارش‌هایی به ایده‌هایی پرداخته که سال پیش رو را شکل خواهند داد. در مقالات قبلی این سری خواندید: در سال ۲۰۱۳، منتظر شرایط اقلیمی عجیب‌وغریب‌تر باشید، چه کسانی این دو جایزه ارزشمند €۱۳,۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰ را برنده می‌شوند؟ امید دانشمندان به آزمایش موفق درمان قطعی سرطان در آینده نزدیک و تورمی که ۱۳,۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰ سال پیش اتفاق افتاد. اکنون می‌خواهیم ببینیم که در سال آینده چه چیزی در آسمان پیدا خواهد شد که حتی از ماه هم درخشان‌تر است.

آن دسته از علاقه‌مندان به داستان‌های پایان جهان که از پایان دنیا در سال 2012 ناامید شده بودند، امید تازه‌ای را برای وحشت آفرینی خود پیدا کرده‌اند: این بار در قالب یک ابردنباله‌دار نادر که در سال آینده به سوی ما خواهد آمد. از میان دنباله‌دارهایی که روزگاری نشانه‌ای شوم تلقی می‌شدند، شاید کمتر موردی به چشم‌نوازی این دنباله‌دار مشاهده شده است. این ابردنباله‌دار C/2012 S1 یا ISON نامیده شده و در اوج نورافشانی خود حتی در روز از ماه نیز درخشان‌تر است.

آی.اس.او.ان که اولین بار در سپتامبر 2012 / شهریور 91 شناسایی شد، از بیرون منظومه شمسی و با سرعت بالایی در حال حرکت به سمت خورشید است و در نوامبر 2013 / آبان 92 به کمترین فاصله‌اش از خورشید خواهد رسید. تیموسی اسپار از مرکز سیارک‌های دانشگاه هاروارد انتظار دارد تا در آن زمان، این دنباله‌دار نمایشی به خوبی دنباله‌دار هیل-باپ در زمستان و بهار 1997 / زمستان 1375 و بهار 1376 داشته باشد و آسمان را زیباتر کند (البته اگر دود آلاینده‌های تهران و دیگر کلانشهرها بگذارد که چیزی از آسمان ببینیم).

این اولین سفر این دنباله‌دار به داخل منظومه شمسی است و از این رو ممکن است آی.اس.او.ان حاوی گازهای فراری باشد که دیگر دنباله‌دارها، برای ساختن دنباله طولانی خود در جریان گردش به دور خورشید، از دست داده‌اند. این امر به ما امکان می‌دهد که نگاهی گذرا بیاندازیم به این که در 4.6 میلیارد سال پیش (یعنی زمانی که آی.اس.او.ان تشکیل شد) فضای بیرونی منظومه شمسی از چه موادی تشکیل شده بود.

امسال همچنین خبرهایی از آتش بازی‌های آسمانی در مرز کهکشان راه‌شیری خواهیم شنید. ابر گازی سنگینی در حال حرکت به سمت سیاه‌چاله بسیار سنگین ولی آرامی است که در مرکز کهکشان قرار دارد. این برخورد با چشمان غیر مسلح قابل رویت نخواهد بود، اما هنگامی که ابر گاز با هاله گازهای داغ اطراف سیاه‌چاله برخورد می‌کند، تلسکوپ‌های پرتو ایکس تشعشعات ناشی از امواج ضربه ایجاد شده را دریافت می‌کنند.

این سیاه‌چاله که Sgr *A نام دارد (یعنی قوی‌ترین منبع رادیویی شناخته‌شده در صورت فلکی قوس)، در فاصله 25000 سال نوری از زمین قرار دارد (که در مقیاس کهکشانی، درست زیر گوش ما محسوب می‌شود) و به همین دلیل، این برخورد به ما شانس بی‌نظیر مشاهده فرو رفتن مواد در سیاه‌چاله را می‌دهد. این برخورد شاید حتی بتواند کلید حل معمای اتفاقی باشد که در 300 سال پیش و هنگامی که سیاه‌چاله خیلی روشن‌تر از امروز بود، رخ داد.